

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Hensigten med lovforslaget er at give Færøernes hjemmestyre øget mulighed for selv at tilrettelægge og tilpasse den færøske sociallovgivning til de særlige færøske forhold.

Ved forhandlinger mellem den danske regering og det færøske landsstyre den 6. april 1993 opnåedes der enighed om at nedsætte et dansk-færøsk embedsmandsudvalg med den opgave at gennemføre et udredningsarbejde med henblik på, at der med virkning fra 1. januar 1995 kan iværksættes en ny ordning for bloktilskuddet til Færøernes hjemmestyre.

Desuden skulle udredningsarbejdet omfatte overgang til anvendelse af rammelove på Socialministeriets og Sundhedsministeriets områder

Lovforslaget er således en udmøntning af denne aftale. Der fremsættes tilsvarende lovforslag på Sundhedsministeriets område.

Det sociale område er et fællesanliggende mellem Færøernes hjemmestyre og den danske stat.

I henhold til § 9 i lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre kan der efter forhandling træffes aftale om, i hvilke tilfælde og i hvilket omfang det er muligt inden for områder, der henhører under fællesanliggender, at overlade til det Færøernes hjemmestyre at give de nærmere bestemmelser for de særlige færøske forhold og overtage administrationen af de pågældende områder.

Forvaltningen af den sociale lovgivning på Færøerne, bortset fra den såkaldte særforsorg, blev ved aftale af 3. juli 1975 med virkning fra 1. april 1975 og med hjemmel i hjemmestyrelovens § 9 overført fra rigsombudsmanden på Færøerne til Færøernes landsstyre. Særforsorgen blev overtaget fra 1. januar 1988.

Statens tilskud efter den sociale lovgivning blev indtil 1987 udbetalt i form af refusioner. Efter tilskudsreformen i 1987 blev en række refusionsordninger indregnet i bloktilskuddet, jf. lov nr. 717 af 18. november 1987 om tilskud til Færøernes hjemmestyre på det sociale område. Tilskud efter den sociale lovgivning blev herefter givet dels som bloktilskud, dels som refusioner indtil 1. juli 1993, hvor

bloktilskud og refusioner indgik i det almindelige bloktilskud, der administreres af Finansministeriet, jf. lov nr. 1092 af 21. december 1994.

Bloktilskuddet fastsættes i overensstemmelse med rammeaftale af 28. maj 1993 mellem den danske regering og det færøske landsstyre for 1 år ad gangen.

Efter nærværende lovforslag påhviler det Færøernes hjemmestyre at gennemføre foranstaltninger for i rimeligt omfang at forebygge sociale vanskeligheder og for at afhjælpe opståede sociale vanskeligheder. Det bestemmes i lovforslaget i store træk, hvad disse foranstaltninger skal omfatte.

Det fremgår ligeledes af lovforslaget, at gennemførelsen af de nævnte foranstaltninger forudsætter, at Færøernes hjemmestyre ved lagtingslove fastsætter de nærmere regler om de sociale foranstaltninger.

De gældende rigslove forbliver i kraft, indtil de ophæves af regler, der er fastsat i lagtingslove, jf. lovforslagets § 3, stk. 2. Det fremgår af fælles erklæring af 17. november 1994 at rammeloven forudsættes vedtaget i Lagtinget og Folketinget inden den 1. april 1995 og at Landsstyret inden udgangen af 1995 fremsætter forslag om udfyldende lovgivning. Denne udfyldende lovgivning skal færdigbehandles i Lagtinget med ikrafttræden senest ved udgangen af lagtingssamlingen 1995/96.

Socialministeren har ikke nogen retlig forpligtelse til at påse, at udfyldningen bliver tilendebragt inden for den aftalte tidsramme, idet de gældende regler som nævnt forbliver i kraft, indtil de afløses af regler, der er fastsat af hjemmestyret.

Ordningen indebærer, at socialministeren eller regeringen som sådan ikke vil være retligt forpligtet til at føre tilsyn med indholdet og administrationen af de regler, som udstedes af hjemmestyret.

Med lovforslaget overdrages således både kompetancen til regeludstedelse inden for lovens rammer til Færøernes hjemmestyre og forpligtelsen til at føre tilsyn med indholdet og administrationen af de regler, som udstedes i henhold til rammeloven.

Udvalget vedrørende sociallovgivningen på Færøerne, der blev nedsat i 1959, er et permanent udvalg under Socialministeriet. Udvalgets primære opgave har været at forberede ændringer i den færøske soci-